

GÖDSLAR MED FLÄKT

Hög kastvinkel ger bättre spridning.

TEXT: THOMAS ADOLFSÉN • FOTO: BJÖRN SVENSSON

ANDERS GUNNARSSON och hans medarbetare i Dala Skogs Vitalisering ser till att skogen växer bra. De sprider gödsel med en fläktspridare. Med en hög kastvinkel rör sig spridaren fram och tillbaka.

– Den blåser med 5000 varv/min och låter som ett litet reoplan. Gödselkornen sprider sig 50 meter brett, så det räcker om vi kör varannan stickväg. Det blir riktigt proffsigt, säger Anders Gunnarsson.

Gödslingen är på kraftig frammarsch i landet. Bottenåret 2002 gödslades knappt 14 000 hektar. Sedan dess har det stadigt stigit till nästan 60 000 hektar förra året. Tyngdpunkten ligger i Norrland. Men ännu är det långt kvar till tidigare nivåer. 1980 gödslade skogsbruket nästan tre gånger så mycket som nu.

Från mitten av april till den sista september gödslar Dala Skogs Vitalisering en yta på 10 000 hektar kring Falun. Tanken från början var att de skulle hålla sig inom en radie på 25 mil från Falun. Men det blir ibland betydligt mer än så. De har nyligen varit i Jämtland och även nere i Östergötland.

DE SEX MEDARBETARNA i företaget har lång erfarenhet av skogsgödsling. Alla sex har arbetat på Skogens Gödsling AB, som säljer in jobb på de flesta skogsbolag i Sverige. Anders har varit underentreprenör där sedan 1997.

– Tillsammans har vi över 100 års erfarenhet! Det är nog tämligen unikt med en så lång erfarenhet i ett litet företag, säger Anders.

Anders och hans medarbetare använder två små Valmet 830.3-skotare. Efter en modifiering där de kortat ramen, har de fått en ännu smidigare maskin.

– Vi har valt lite mindre maskiner som ger

ett väldigt litet markslitage, särskilt efter modifieringen. Dessutom får vi nu plats med båda maskinerna, gödsel och tomsäckar på vår långtradare när vi flyttar. Baljan väger ett ton och man lastar fyra ton gödsel i varje vända. Tillsammans motsvarar det ett halvt skotarlass och räcker till spridning av cirka åtta hektar.

Maskinerna rullar sju dagar i veckan och de sex anställda jobbar två och två i tre grupper i olika skift. Lastbilar kör ut gödselsäckarna till spridningsplatserna i skogen strax före spridningen.

– Folk kan inte låta bli något som står i skogen, det blir som en allmän egendom. Det är också en anledning till att vi kör sju dagar i veckan, för det går inte att lämna maskinerna obemannade ens någon dag, säger Anders.

DE ANVÄNDER GÖDSELMEDELET Skog-CAN. Det innehåller förutom kväve även kalk, magnesium och bor.

– Många vill gödsla på våren när allt grönskar, men oavsett när man gödslar på året är det säsongen efter som träden kan ta upp mera näring. Effekten varar sedan i ungefär tio år.

GPS och datorer har blivit otroligt viktigt numera och skogsbruket är inte något undantag. All den information Anders och hans medarbetare kan behöva har de numera digitalt. Det krånglar inte ofta, men det räcker med en gång för att det ska bli problem. Anders berättar att de har dubbla uppsättningar och back up av det mesta. Men eftersom de flyttar ofta och jobbar sju dagar i veckan, drabbar ett eventuellt stillestånd hårt.

– Det är ju inte så att vi har "två hål i väggen" där vi håller till ute i skogen, säger han.

Med maximalt tryck på spridaren når gödselkornen 25 meter åt vardera håll. Då minskas maskintiden eftersom man bara behöver köra varannan stickväg. – Ett tiotal gödselhåvar placerades ut under den här körningen. Uppdragsgivaren, i det här fallet Sveaskog, kontrollräknade att mängden gödsel stämde. – Grön färg på skärmen visar att området har gödslats.

